

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Dengir Mir Mehmet FİRAAT
Mersin Milletvekili

TBMM Başkanlığınca 31.12.2015 tarihli ve 43452547-120.07-10786 sayılı yazı ekinde Bakanlığınıza iletilen 7/1004 esas nolu yazılı soru önergeme, 01.02.2016 tarihli ve 54045643-610-1-445 sayılı Bakanlığınızın cevabi görüşünde anılan önergedeki soruların net/tatminkar cevapları bulunamamıştır. Bu bağlamda, aşağıda ilginize maddeler halinde sunulan her bir soruya cevabınızın ilgili sorunun altında tarafıma iletilmesini rica ederim.

(1) Akdeniz Üniversitesi Gıda Güvenliği ve Tarımsal Araştırmalar Merkezi Teknik Müd. Yrd. Yard. Doç. Dr. Bülent Şık tarafından gerçekleştirilen araştırmanın sonucu Gıdada Pestisit Kalıntısı ve Sağlık konu başlığı altında 8 Temmuz 2015 tarihinde basında yer almıştır (<http://bianet.org/bianet/tarim/165871-gidada-pestisit-kalintisi-ve-saglik>).

Bakanlığınızın, Antalya yöresi denetimlerinde olumsuz gıda örneği oranının 2013'te yüzde 0.6 (Binde 6) ve 2014'te yüzde 0.9 (Binde 9) olarak açıklandığı oysa Yar. Doç. Dr. Bülent Şık yönetiminde semt pazarlarından alınan numunelerde gerçekleştirilen analiz sonuçlarında oldukça yüksek oranlarda olumsuz oranlar belirlenmiştir (örn. Domates örneklerinin 2013'te yüzde 6'sı, 2014'te yüzde 12'sinde pestisit kalıntısı maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde tesbit edilmiştir). Bakanlığınız ve Akdeniz Üniversitesi araştırmacıları tarafından ayrı ayrı gerçekleştirilen analizlerde mevzuata aykırı oranlarının farklılığı neden kaynaklanmaktadır?

(2) 7/1004 esas nolu soru önergeme Bakanlığınız cevabi görüşünü içeren yazıda gıda güvenilirliğinin sağlanması noktasında gerekli reformların hızla gerçekleştirilmiş olduğu ve ilgili mevzuatın AB ile uyumlu hale getirildiği belirtilmiş ve bu bağlamda gerçekleştirilen çalışmalar detaylı biçimde sunulmuştur. Türkiyeden Avrupa ülkelerine ihraç edilen yaş meyve ve sebzelerdeki kalıntı sorunu 2002 yılında **biber krizi** şeklinde basına yansımıştır. AB ülkelerinde gerçekleştirilen iç denetim sonucu tesbit edilen yüksek risk taşıyan gıdaların AB ülkelerine ithalatında sınır kapılarında kontrolünü düzenleyen bir yönetmelik vardır (669/2009/EC: http://ec.europa.eu/food/safety/official_controls/legislation/imports/non-animal/index_en.htm). Bu yönetmeliğin her üç ayda bir güncellenen Ek 1'inde (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:02009R0669-20160101&from=EN>) görüleceği üzere mevcut durumda Türkiyeden AB ülkelerine ithal edilen biber yüksek riskli tanımlanmış ve her 10 partiden birinin sınır noktalarında pestisit kalıntısı açısından kontrol edilmesini şart konulmuştur. Bakanlığınızca alınan önlemlerin 2002 den bu yana geçen on dört (14) yıl içerisinde AB ye ihraç edilen biberdeki kalıntı sorununu çözemediği anlaşılmaktadır. AB tarafından yüksek riskli gıda olarak tanımlanan

biber iç piyasada da tüketilmektedir. Halk sağlığını ilgilendiren bu konuda Bakanlığınız kamuoyunu bilgilendirme/önlem alma (biber özelinde) konusunda neler yapmaktadır? T.C. vatandaşlarının pestisit kalıntılarına hassasiyet eşiği AB üyesi ülke vatandaşlarına göre daha yüksektir?

(3) FVO (AB Gıda Veterinerlik Ofisi) yetkilileri 2004, 2007, 2009, 2010, 2011 ve yıllarında olmak üzere toplam altı kez Türkiye’de denetim gerçekleştirmiştir. Bu denetimlerin amacı Türkiye den AB ülkelerine ihraç edilen bitkisel orijinli gıdalarda gerçekleştirilen pestisit kalıntı kontrollerinin değerlendirilmesidir. Bu ziyaretler sonucunda hazırladıkları değerlendirme raporlarına (denetim sonucunda tesbit ettikleri eksikliklerin giderilmesi için tavsiyelerini Bakanlığınız yetkililerinin ilgisine, tesbitleri ile ilgili değerlendirmelerini ise AB Komisyonunun ilgisine sunmaktadırlar) ve Bakanlık yetkililerinin bu tavsiyelere yönelik cevaplarına Avrupa Komisyonu Sağlık ve Tüketicinin Korunması Genel Müdürlüğü’nün (DG-SANCO) aşağıda verilen internet sitesinden ulaşılabilir (http://ec.europa.eu/food/fvo/ir_search_en.cfm). Bu raporların öneri kısımlarında Türkiye’nin AB ye ihraç ettiği sebze ve meyvede pestisit kalıntı seviyelerinin AB kriterleri ile uyumlu olduğunu garanti etmek için kontrol sistemini geliştirmelidir vurgusu vardır. Ayrıca ihracat aşamasında yapılan pestisit analizlerinin tümüne yakın bölümünün Rusya ihracatına giden ürünlerde gerçekleştirildiği belirtilmiştir.Örn. FVO heyetinin 2007 yılında yaptığı ziyaret sonucunda hazırladığı raporda; 2006 yılında Antalya’da 32 tane izleme programı numunesi, 133 tane denetim numunesi, 1904 tane ihracat ve 1 ithalat olmak üzere toplam 2070 numunede pestisit analizinin gerçekleştirilmiş olduğu belirtilmiştir. Raporda AB ye ihraç edilen ürünler üzerinde sistematik bir kontrol mekanizmasının olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca ziyaret edilen laboratuvarların analitik kapasitesinin AB ye ihraç edilen ürünlerde rastlanan etken maddeleri tesbit etme konusunda yetersiz olduğu bilgisi verilmiştir. Bu tesbitler ışığında; 2007 den bu yana aradan geçen dokuz yılda AB ye ihraç ettiğimiz biber ilgili AB mevzuatında yüksek riskli gıda sınıfında yer almakta ve sınır kapılarında kontrole tabi tutulmaktadır. Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Faslı’nın açılış kriterleri karşılanmış olup, 30 Haziran 2010 tarihindeki Hükümetlerarası Konferansta İspanya Dönem Başkanlığında fasıl müzakerelere açılmış ve üzerinden beş seneye yakın bir süre geçmiştir. Avrupa’ya ihraç ettiğimiz Türk menşeli yaş meyve ve sebzelerde tesbit edilen kalıntı sorununun bu faslın kapatılmasının önündeki engellerden biri olabilir mi?

(4) FVO heyetlerinin 2004-2010 yılları arasında Türkiye’nde arasında olduğu AB ülkelerine yaş meyve ve sebze ihracatı yapan on üç (13) ülkeye gerçekleştirdiği denetim ziyaretlerinin sonuçları birrapordaderlenmiştir

(http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/2010_6140_tc_pesticides_fn_en.pdf). Raporda denetime gidilen on üç ülkenin her birinin 2004 ve 2009 yılları arasında yaş meyve ve sebzede Gıda ve Yemde Hızlı Alarm Sisteminde (RASFF) yer alan pestisit kalıntı bildirim sayılarına yer verilmiştir. Listede en fazla bildirim sayısı anılan dönemde Türk menşeli ürünlerde (119 kez) olduğu görülmektedir. 2004 yılı dahil olmak üzere 2015 yılına kadar yıl bazında Türk menşeli yaş meyve ve sebzede alınan RASFF bildirim sayıları nedir? Ayrıca aynı dönemde yıl bazında çalışmanın yapıldığı tarihlerde geçerli yönetmelik baz alındığında Bakanlığınız denetimlerinde kaç adet ürün analiz edilmiş ve yüzde kaçının mevzuata ve/veya

ithalatçı ülkenin kalıntı limitlerine aykırı olduğu tesbit edilmiştir? (iç denetim, Rusya Federasyonu ihraç, AB ihraç, izleme programı ve resmi denetim numune sayıları ayrı ayrı belirtilerek)

(5) AB üyesi ülkelerde pestisit kalıntı resmi denetimleri gerçekleştiren laboratuvarların, AB Referans Laboratuvarlarının periyodik aralıklarla düzenlediği yeterlilik testlerine katılımı ve olumlu sonuç almaları şartı vardır. FVO heyetinin Türkiye'ye gerçekleştirdikleri denetim ziyaretleri sonrasında Bakanlığınıza tavsiyeleri arasında, Türkiye'de resmi kontrolleri gerçekleştiren kalıntı laboratuvarlarının analitik kapasitesini ve laboratuvarlardaki kalite kontrol uygulamalarını iyileştirerek kontrollerin etkisini arttırmalıdır ibaresi yer almaktadır. Bakanlığınıza bağlı yaş meyve ve sebze'de resmi kalıntı kontrolleri yapan laboratuvarlar ilgili AB Referans Laboratuvarının düzenlediği yeterlilik testlerine periyodik olarak katılmaktadırmı? Katılım sağlanıyor ise katılan laboratuvarların isimleri ve bu testlerdeki performansları yıllara bağimli olarak nedir?

(6) 7/1004 esas nolu yazılı soru önergeme verdiğiniz cevabi yazıda AB müktesabatı uyarınca iç pazarda yapılması gereken bir denetim sayısının belirtilmediği ve 2015 yılı denetim kapsamında 43 çeşit meyve ve sebze'de 5446 numune analiz yapıldığı bilgileri yer almaktadır. Ancak AB tarafından koordine edilen izleme programında üye ülkelerin her birinin (belirlenen risk durumuna göre) ürün bazında iç piyasadan toplaması gereken numune sayısı ve analiz etmesi gereken pestisitler bir yönetmelikle belirlenmiştir (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0595&from=EN>). Bu yönetmelik gereği üye ülkelerin her birinin 2016, 2017 ve 2018 yıllarında ürün bazında iç piyasadan almaları gereken numune sayısı verilmiştir. Bakanlığınıza bu mevzuata uyumu konusundaki çalışmaları nelerdir? 2016, 2017 ve 2018 yılları için yapılması planlanan denetimlerde alınması gereken numune ve analiz edilmesi gereken pestisitler, riskli ürünler belirlenmişmidir? Belirlenmiş ise bunlar nelerdir?